

Załącznik do Uchwały Nr 427/2022
Rady Miasta Zgorzelec
z dnia 21 czerwca 2022 r.

Gmina Miejska Zgorzelec

Program polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyczny program szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Zgorzelca powyżej 65 roku życia”

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

Podstawa prawna: art. 48 ust. 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.)

Zgorzelec, 2022 rok

I. Opis choroby lub problemu zdrowotnego i uzasadnienie wprowadzenia programu polityki zdrowotnej

I.1. Opis problemu zdrowotnego

Grypa to ostra choroba zakaźna wywoływana przez wirus grypy, który atakuje drogi oddechowe. Czas trwania grypy i jej przebieg zależą od właściwości patogenu, stanu fizycznego i odpowiedzi układu odpornościowego danej osoby. Na grypę można chorować wiele razy. Po chorobie nabywana jest odporność, która jednak chroni organizm przez krótki czas, ponieważ wirus grypy ciągle się zmienia. Za każdym razem organizm ma do czynienia z nowym, zmodyfikowanym wirusem.

Wirus grypy ma bardzo duże możliwości zmian antygenowych, co prowadzi do powstawania nowych szczepów wywołujących zachorowania o charakterze epidemii lub pandemii. Chorobę wywołują wirusy grypy należące do rodziny Orthomyxoviridae. Zostały one zakwalifikowane do trzech typów immunologicznych: A, B i C. Za epidemiologiczny wzrost zachorowań na grypę odpowiadają głównie wirusy grypy typu A i B, natomiast wirusy grypy typu C wywołują sporadyczne zachorowania, zwykle o łagodnym przebiegu. Najwięcej zmian antygenowych zachodzi w obrębie typu A, w mniejszym zaś stopniu dotyczą typu B. Typ C jest antygenowo stabilny.

Grypy nie można lekceważyć, ponieważ dla niektórych osób z przewlekłymi chorobami – np. z chorobami serca, płuc, cukrzycą, dla osób starszych, kobiet w ciąży lub małych dzieci może ona stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia bez względu na wiek – zwłaszcza dla osób z grupy podwyższonego ryzyka.

Grypą można się zarazić:

- drogą kropelkową (gdy osoba chora mówi, kicha, kaszle);
- poprzez kontakt bezpośredni (zakrycie ust ręką przy kichaniu czy kaśłaniu powoduje przeniesienie na nią śluzu wraz z wirusem).

W Polsce zachorowania na grypę odnotowuje się w okresie od października do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem.

I.2. Dane epidemiologiczne

Jak wynika z danych Państwowego Zakładu Higieny w Polsce w sezonie grypowym 2021/2022 w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r., zanotowano łącznie 2.934.496 zgłoszeń przypadków zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę. Dla

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

porównania w poprzednich analogicznych okresach - sezon grypowy 2020/2021: 1.616.258 zachorowań, 2019/2020: 3.686.794 zachorowania.

W okresie sprawozdawczym 08-15.01.2022 r. zarejestrowano w Polsce ogółem 59.359 zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne. Średnia dzienna zapadalność wynosiła 19,44 przypadków na 100.000 ludności. Jeśli chodzi o dane regionalne – w tym samym okresie sprawozdawczym, tj. 08-15.01.2022 r. w województwie dolnośląskim zarejestrowano ogółem 3489 zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne, tj. o 1573 przypadki więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego, a w grupie wiekowej powyżej 65. roku życia 575 takich przypadków (o 226 więcej niż w roku poprzednim). Średnia dzienna zapadalność w województwie wynosiła 15,12 przypadków na 100.000 ludności, w grupie wiekowej 65+ 12,53 przypadków.

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną, która w większości przypadków kończy się wyzdrowieniem. Niemniej jednak u niektórych osób może się zakończyć niepomyślnie i doprowadzić do zgonu. W Polsce dane dotyczące liczby zgonów z powodu grypy są dostępne od 1959 roku. Liczba przypadków śmiertelnych jest niewątpliwie powiązana z rozmiarami epidemii, a więc liczbą zachorowań, jaka wystąpiła w danym roku czy w danym sezonie grypowym. Śmiertelność w Polsce z powodu grypy była dość wysoka w latach 70., tj. w okresie aktywności wirusa grypy typu A podtypu H3N2, i wynosiła od około 29 zgonów na 10.000 zachorowań (0,29%) w 1972 roku do około 2 na 10 000 (0,02%) w 1979 roku. W ostatnim okresie śmiertelność zmniejsza się. Zgon z powodu grypy może nastąpić w każdej grupie wiekowej, niemniej jednak dane epidemiologiczne wykazują, że ryzyko zgonu wzrasta wraz z wiekiem. Analiza struktury wieku zgonów z powodu grypy, obejmująca lata 1997–2001 wykazała, że 87% zgonów w Polsce nastąpiło wśród osób powyżej 65. roku życia.

W sezonie grypowym 2021/2022 w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. w Polsce odnotowano 4 zgony z powodu grypy, w tym 3 w grupie wiekowej 65+.

W związku z powyższym, w trosce o zdrowie mieszkańców Gmina Miejska Zgorzelec proponuje tej grupie swoich mieszkańców bezpłatne szczepienia przeciw grypie. Celem szczepień przeciwko grypie jest zarówno uniknięcie zachorowania na samą grypę, jak i zapobieganie poważnym powikłaniom pogrypowym, m.in.: zapaleniu płuc, zapaleniu mięśnia sercowego, zapaleniu ucha, zaostrzeniu już istniejących chorób układu krążenia i układu oddechowego, zapaleniu nerwów i opon mózgowo-rdzeniowych, stanowiącym bezpośrednie zagrożenie życia.

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

Szczepienia przeciwko grypie znajdują się na liście szczepień zalecanych przez dwie najbardziej prestiżowe organizacje zajmujące się profilaktyką chorób zakaźnych: Światową Organizację Zdrowia oraz Komitet Doradczy ds. Szczepień ACIP. Również w Polsce Komisja Epidemiologiczna Rady Sanitarno-Epidemiologicznej działającej przy Głównym Inspektorze Sanitarnym (GIS) zaleca szczepienia przeciwko grypie. Szczepienie przeciw grypie znajduje się w ogłoszonym przez GIS Programie Szczepień Ochronnych na 2022 r., w grupie szczepień zalecanych. Szczepionki przeciw grypie są częściowo finansowane ze środków publicznych: od dnia 01 lipca 2018 r. szczepionka przeciw grypie znajduje się na liście leków refundowanych (50% refundacji dla osób powyżej 65. roku życia). W sezonie grypowym 2021/2022 zgodnie ze znowelizowanym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 do bezpłatnego szczepienia przeciw grypie do dnia 31 marca 2022 r. uprawnione były wszystkie osoby, które ukończyły 18 lat.

I.3. Opis obecnego postępowania

Gmina Miejska Zgorzelec od lat realizuje program polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyczny program szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Zgorzelca powyżej 65 roku życia”. Każdego roku szczepionych jest ponad 500 osób z grupy uprawnionej. Liczba ta wynika z możliwości finansowych gminy.

II. Cele programu polityki zdrowotnej i mierniki efektywności jego realizacji

II.1. Cel główny:

Obniżenie liczby zachorowań na grypę oraz jej późniejszych powikłań u osób powyżej 65 roku życia poprzez przeprowadzenie szczepień.

II.2. Cele szczegółowe:

- Ograniczenie zachorowalności na grypę.
- Uniknięcie poważnych powikłań pogrypowych.
- Znacząca redukcja wizyt ambulatoryjnych związanych z leczeniem w/w schorzeń.
- Ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa grypy sezonowej wśród mieszkańców Zgorzelca.
- Upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych.
- Podniesienie poziomu wiedzy na temat szczepień przeciwko grypie i ich celowości.

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

Coroczne szczepienie kolejnych roczników osób powyżej 65. roku życia skutkować będzie w długoterminowym horyzoncie czasowym zmniejszeniem liczby zachorowań na grypę i zmniejszeniem liczby powikłań pogrypowych.

II.3. Mierniki efektywności realizacji programu polityki zdrowotnej:

- liczba osób zaszczepionych w ramach programu, które zachorowały na grypę w okresie 01.01 – 15.03.2023 r. w odniesieniu do tego samego okresu z roku poprzedniego,
- liczba osób, u których wystąpiły powikłania pogrypowe w okresie 01.01 – 15.03.2023 r. w odniesieniu do tego samego okresu z roku poprzedniego, spośród osób zaszczepionych w ramach programu,
- ocena skuteczności przeprowadzonych spotkań edukacyjnych poprzez weryfikację ankiet.

III. Charakterystyka populacji docelowej oraz charakterystyka interwencji, jakie są planowane w ramach programu polityki zdrowotnej

III.1. Populacja docelowa

Do programu zostaną zaproszone osoby zamieszkałe na terenie miasta Zgorzelec posiadające zameldowanie na pobyt stały na terenie miasta, mające ukończony 65. rok życia, których jest 7936. Planowane jest objęcie programem ok. 515 osób. Liczba ta oszacowana została na podstawie liczby osób korzystających z akcji profilaktycznych szczepień przeciw grypie w latach poprzednich oraz biorąc pod uwagę możliwości finansowe gminy.

III.2. Kryteria kwalifikacji do udziału w programie polityki zdrowotnej oraz kryteria wyłączenia z programu polityki zdrowotnej

Do udziału w programie uprawnione będą osoby, które spełniają następujące warunki:

- mają ukończony 65 rok życia,
- zamieszkują i jednocześnie są zameldowane na pobyt stały na terenie miasta Zgorzelec,
- brak przeciwwskazań lekarskich do wykonania szczepienia.

Lista osób zakwalifikowanych do programu powstanie w oparciu o kolejność zgłoszeń do podmiotu leczniczego, który będzie realizował program.

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

Osoby potencjalnie uprawnione do udziału w programie, tj. osoby, które mają ukończony 65 rok życia, zostaną zaproszone poprzez informacje (w formie plakatów i ulotek) zamieszczone:

- na stronie internetowej Urzędu Miasta Zgorzelec www.zgorzelec.eu,
- na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Zgorzelec,
- w podmiotach leczniczych,
- w Miejskim Klubie Seniora.

III.3. Planowane interwencje

- przeprowadzenie kampanii informacyjnej,
- przeprowadzenie spotkań edukacyjnych na temat zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych, sposobów postępowania w przypadku zakażenia grypą, na temat szczepień przeciwko grypie i ich celowości oraz propagujących prawidłowe zachowania, takie jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby,
- przeprowadzenie szczepień oraz poinformowanie uczestników programu o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia.

III.4. Sposób udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach programu polityki zdrowotnej

Świadczenia w ramach programu będą udzielane cyklicznie w okresie od września do grudnia każdego roku trwania programu. Co roku realizowana będzie kampania informacyjno-edukacyjna oraz wykonywane będą szczepienia dla osób zakwalifikowanych do programu. Kwalifikacja uczestników odbywać się będzie każdego roku przed wykonaniem szczepienia. Czas i miejsce udzielania świadczeń będzie wskazane przez realizatora programu, wybranego corocznie w drodze konkursu ofert, zgodnie z art. 48b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

III.5. Sposób zakończenia udziału w programie polityki zdrowotnej

Zakończenie udziału w programie jest możliwe na każdym etapie jego realizacji. Uczestnictwo w programie polega na:

- edukacji na temat zachorowań na grypę oraz szczepień profilaktycznych przeciwko grypie,
- zakwalifikowaniu osoby do programu,

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

- wykonaniu szczepienia po uprzednim przeprowadzeniu badania lekarskiego w celu wykluczenia przeciwwskazań do jego wykonania.

Zakończenie udziału w programie bez wykonania szczepienia następuje poprzez ustne lub pisemne zgłoszenie rezygnacji przez uczestnika programu.

IV. Organizacja programu polityki zdrowotnej

IV.1. Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów

Etap I: Opracowanie Programu

Etap II: Wybór realizatora programu w drodze konkursu ofert na podstawie art. 48b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Etap III: Realizacja programu:

- przeprowadzenie przez realizatora programu akcji informacyjnej skierowanej do adresatów programu
- przeprowadzenie spotkania edukacyjnego na temat zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych oraz na temat szczepień przeciwko grypie i ich celowości
- kwalifikacja uczestnika do zaszczepienia – pozyskanie od uczestników pisemnej zgody na udzielenie świadczenia, przebadanie przez realizatora programu w celu wykluczenia ewentualnych przeciwwskazań do podania szczepionki (badanie lekarskie)
- podanie osobom zakwalifikowanym 1 dawki szczepionki przez realizatora

Etap IV: Monitorowanie i ewaluacja programu – sprawozdanie realizatora, raport końcowy sporządzony przez Urząd Miasta Zgorzelec.

IV.2. Warunki realizacji programu polityki zdrowotnej dotyczące personelu, wyposażenia i warunków lokalowych

Szczepienia będą wykonywane przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – zgodnie z art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Szczepienia będą przeprowadzone przez personel medyczny - lekarzy oraz pielęgniarki posiadające ukończone kursy w zakresie wykonywania szczepień ochronnych. Ponadto program szczepień ochronnych przeciwko grypie będzie realizowany w pomieszczeniach realizatora programu, które pod względem

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

technicznym i sanitarnym spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

V. Sposób monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej

V.1. Monitorowanie i ewaluacja

Ocena zgłaszalności:

- liczba osób które wyraziły zgodę na udział w programie,
- liczba osób zaszczepionych z populacji określonej w programie,
- liczba osób, które nie zostały zaszczepione z powodów zdrowotnych lub z innych powodów.

Ocena jakości świadczeń

Uczestnicy programu zostaną poinformowani o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do realizatora programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń.

Realizator programu zobowiązany będzie do opracowania sprawozdania końcowego (merytoryczno-finansowego) z realizacji programu, uwzględniającego m.in. wyniki monitorowania i ewaluacji programu.

VI. Budżet programu polityki zdrowotnej

VI.1. Koszty jednostkowe

Koszt jednostkowy wykonania szczepienia przeciwko grypie dla jednej osoby obejmuje:

1. Przeprowadzenie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Zgorzelca po 65. roku życia polegających na:
 - przeprowadzeniu edukacji/przekazaniu informacji na temat zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych, sposobów postępowania w przypadku zakażenia grypą, na temat szczepień przeciwko grypie i ich celowości oraz propagujących prawidłowe zachowania, takie jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby,
 - przeprowadzeniu badania lekarskiego kwalifikującego do szczepienia (przed szczepieniem),

Okres realizacji programu: miesiące IX-XII w latach 2022-2026

- wykonanie szczepienia (1 dawka) oraz poinformowanie uczestników programu o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia,
 - zutylizowanie zużytych materiałów i sprzętu medycznego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Podmiot realizujący program szczepień zobowiązany jest zapewnić wszystkie wyroby medyczne niezbędne do wykonania szczepień.

Koszt jednostkowy w przeliczeniu na jednego uczestnika programu w roku 2022 oszacowany został na kwotę 80 zł.

VI.2. Koszty całkowite

W roku 2022 na realizację niniejszego programu planuje się przeznaczyć kwotę w wysokości 41.200,00 zł, a w kolejnych latach zgodnie z uchwałą budżetową gminy na dany rok, jednak nie mniej niż 41.200,00 zł rocznie. Koszt całkowity uzależniony będzie od ceny jednostkowej szczepionki obowiązującej w danym roku, przy założeniu, że co roku zaszczepionych zostanie min. 500 osób.

W przypadku jeżeli w danym sezonie grypowym szczepienie przeciw grypie będzie szczepieniem bezpłatnym dla osób powyżej 65 roku życia – program nie będzie w tym czasie realizowany.

VI.3. Źródła finansowania

Program zostanie w całości sfinansowany ze środków budżetu Gminy Miejskiej Zgorzelec.

Przewodnicząca Rady
/-/ Katarzyna Murmyło

ZGODA NA UDZIAŁ
W PROGRAMIE POLITYKI ZDROWOTNEJ PN. „PROFILAKTYCZNY PROGRAM
SZCZEPIENŃ OCHRONNYCH PRZECIW GRYPIE DLA MIESZKAŃCÓW ZGORZELCA
POWYŻEJ 65 ROKU ŻYCIA”

Ja

(imię i nazwisko)

zam.

(adres: ulica, nr domu, numer lokalu, kod pocztowy, miejscowość)

wyrażam zgodę na udział w „Profilaktycznym programie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Zgorzelca powyżej 65 roku życia”, obejmującym wykonanie szczepienia szczepionką ochronną przez wykwalifikowany personel medyczny, po uprzednim badaniu lekarskim.

Potwierdzam, iż zostałam/em poinformowana/y o celu przeprowadzenia szczepień.

Potwierdzam, iż zostałam/em poinformowana/y o możliwości rezygnacji z udziału w programie w każdym momencie jego realizacji, po złożeniu pisemnej rezygnacji z uczestnictwa.

Potwierdzam, iż zostałam/em poinformowana/y o przeciwwskazaniach do wykonania szczepienia, dających się przewidzieć następstwach i powikłaniach, zwiększeniu ryzyka zdrowotnego w przypadku niewykonania szczepienia, możliwości wystąpienia negatywnego odczynu poszczepiennego, który może powstać mimo prawidłowego wykonania szczepienia, postępowania po wykonaniu czynności leczniczej.

Informacja przekazana mi przez lekarza była dla mnie w pełni jasna i zrozumiała. W trakcie rozmowy z lekarzem miałem możliwość zadawania pytań dotyczących szczepienia.

Oświadczam, że zapoznałam/em się z powyższym tekstem i wyrażam zgodę na wykonanie szczepienia.

Ze względu na własne bezpieczeństwo Pacjent powinien zostać na terenie przychodni przez 30 minut po wykonaniu szczepienia.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby związane z realizacją i rozliczeniem tego Programu.

.....
(data i czytelny podpis)

Załącznik Nr 2 do Programu

Ankieta dotycząca oceny działań edukacyjnych przeprowadzonych w ramach „Profilaktycznego programu szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Zgorzelca powyżej 65 roku życia”

Niniejsza ankieta ma na celu ocenę działań edukacyjnych przeprowadzonych w ramach programu bezpłatnych szczepień przeciw grypie, w szczególności ocenę poziomu wiedzy uczestników na temat:

- zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z zakażeń grypowych,
- sposobów postępowania w przypadku zakażenia grypą,
- szczepień przeciwko grypie i ich celowości
- prawidłowych zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby,
- możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia.

Należy zaznaczyć odpowiedzi na poniższe pytania oceniając poziom swojej wiedzy w skali od 1 do 6, gdzie 1 oznacza bardzo słaby, a 6 oznacza bardzo wysoki. Badanie jest anonimowe.

1. Jak ocenia Pani/Pan poziom swojej wiedzy na ww. tematy przed przystąpieniem do udziału w Programie?

1	2	3	4	5	6
bardzo słaby					bardzo wysoki

2. Jak ocenia Pani/Pan poziom swojej wiedzy na ww. tematy po udziale w Programie?

1	2	3	4	5	6
bardzo słaby					bardzo wysoki